

Тема 5. ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАННОСТІ

План

1. Класифікація та оцінка дебіторської заборгованості.
2. Методика розрахунку та облік резерву сумнівної заборгованості.
3. Облік рахунків до отримання і повернення проданих товарів.
4. Облік розрахунків з використанням векселів:
5. Облік дисконтованих векселів.

1. Класифікація та оцінка дебіторської заборгованості

Дебіторська заборгованість –

це заборгованість підприємству за відвантажені, але не сплачені товари, надані послуги та за іншими операціями. Вона буває двох видів: торгова (операційна) та особлива (неопераційна).

Вона буває двох видів: торгова
(операційна) та особлива
(неопераційна).

Заборгованість за товарними операціями відображається на рахунках “Рахунки до отримання” („Рахунки до сплати”) та “Векселі отримані”.

Особлива (неопераційна) дебіторська заборгованість виникає за відсотками, виданими авансами, переплачених податках та ін. Для обліку такої дебіторської заборгованості відкривають відповідні рахунки.

Наступні правила:

- 1) виділення різних типів дебіторської заборгованості, що належить підприємству, якщо це суттєво (зверніть увагу, як у конкретній ситуації застосовується принцип суттєвості);
- 2) забезпечення правильного розташування оцінюваних (коригувальних) статей поруч з відповідними статтями дебіторської заборгованості;

- 3) дотримання того, що дебіторська заборгованість, яка відображена в розділі "Поточні активи", буде перетворена в гроші протягом одного року або операційного циклу (в залежності від того, що триваліше);
- 4) розкриття будь-яких непередбачених збитків, які пов'язані з існуючою дебіторською заборгованістю;

5) розкриття будь-якої дебіторської заборгованості, право на яку передано або віддано в заставу як забезпечення;

б) розкриття всіх значних концентрацій ризику, пов'язаних з дебіторською заборгованістю (коли дебіторська заборгованість має загальні характеристики, що можуть вплинути на її погашення, наприклад дебіторська заборгованість компанії однієї галузі або одного району).

Фінансовий актив – це:

дебіторська заборгованість - це фінансовий актив, який є контрактним правом отримувати грошові кошти або цінні папери від іншого підприємства.

Облікові принципи

- *Принцип реалізації*
- *Принцип нарахування*
- *Принцип відповідності (погодженості)*
- *Принцип обачності*
- *Принцип постійності або послідовності*

2.Методика розрахунку та облік резерву сумнівної заборгованості

Поточну дебіторську заборгованість, яка не призначена для продажу, слід відображати в балансі за **ЧИСТОЮ** **ВАРТІСТЮ РЕАЛІЗАЦІЇ**, яка визначається шляхом вирахування з первісної вартості такої суми дебіторської заборгованості, яка, як очікується, не буде сплачена дебіторами.

Здійснити коригування:

- 1) на величину безнадійних боргів;
- 2) на суму можливих повернень товарів і наданих знижок.

Доходи звітнього періоду коригуються
нарахуванням *резерву сумнівних
боргів.*

У різних країнах цей резерв може мати різну назву, зокрема:

- забезпечення безнадійних боргів (provision for bad debts);
- поправка на рахунки, що не будуть сплачені (allowance for uncollectible accounts).

Рахунок „Витрати на сумнівну заборгованість” відображається в Звіті про прибутки та збитки як поточні витрати. Рахунок „Резерв сумнівних боргів” це контрактивний рахунок, який уточнює дебіторську заборгованість в Балансі.

Способи оцінки та обліку сумнівних боргів

- 1) метод прямого списання;
- 2) метод нарахування резерву

1) метод прямого списання

„Витрати на покриття безнадійних боргів“

„Рахунки до сплати“

2) метод нарахування резерву

- класифікації (періодизації) дебіторської заборгованості (aging of accounts receivable method);
- відсотка продажу (percentage-of-sales method).

класифікації (періодизації) дебіторської заборгованості

вимагає аналізу залишку дебіторської заборгованості на кінець звітнього періоду щодо обліку її непогашення

Класифікація дебіторської заборгованості за термінами давності

Класифікаційні групи	Сума дебіторської заборгованості	Процент сумнівних боргів	Сума резерву сумнівних боргів
Термін оплати не настав	8,000	1	80
Прострочена дебіторська заборгованість (днів):			
1 – 30	3,000	3	90
31 - 60	900	4	36
61 - 90	300	5	15
>90	170	20	34
Разом	12,370		255

Витрати на покриття безнадійних боргів
Резерв безнадійних боргів

відсотка продажу

резерв сумнівних боргів визначається як середня величина їх відсотків від обсягів реалізації в кредит не менш ніж за три минулих роки.

3. Облік рахунків до отримання та повернення проданих товарів

Рахунки до отримання -

- це вид дебіторської заборгованості, який виникає при продажу товарів за відкритим рахунком без письмового зобов'язання покупця сплатити рахунок. У міжнародній практиці прийнято проводити розрахунки впродовж 30 – 60 днів.

ЗНИЖКИ:

- 1) торгові;
- 2) знижки за оплату в строк

Методи нарахування ЗНИЖОК:

Валовий метод

Чистий метод

Облік повернень товарів

„Повернення товарів і знижки”

„Рахунки до отримання”

4. Облік розрахунків з використанням векселів

